

JUMHURIYYAR MISRA TA LARABAWA

١٧ Shawwal, ١٤٤٠

MA'AIKATAR ADDININ MUSULUNCI

٢١ Yuni, ٢٠١٩

(١)

**MA'ANAR YARJEJENIYAR BAYAR DA AMINCI A
WANNAN ZAMANI**

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, wanda a cikin littafinsa mai girma yake cewa: **((Ku cika alkawurra; domin lallai tabbas za a tambaye ku akan alkawurran da kuka dauka))**. Ina shaida wa babu abin bauta wa da gaskiya sai Allah shi kadai, ba shi da abokin tarayya. Ina shaida cewa lallai shugabanmu, kuma Annabinmu Muhammadu, bawan Allah ne, kuma Manzonsa, wanda a cikin Hadisinsa mai tsarki yake cewa: **(Fiyayyun bayin Allah a wurin Allah su ne waɗanda suke cika alkawurran da suka dauka tare da kyautatawa)** ya Ubangiji, ka yi masa salati da tsira, da albarka, shi da Alayensa da Sahabbansa da duk waɗanda suka bi tafarkinsu da kyautatawa har zuwa ranar sakamako.

Bayan haka:

Lallai addinin Musulunci addini ne na bayar da tsaro da aminci, addini ne na zaman lafiya da salama, addini ne na biyayya da kyautatawa, babu shakka akan cewa dabi'ar cika alkawari dabi'a ce mai girma a cikin dabi'u da mutuntaka, da ita ce akan karfafa yarda tsakanin mutane, hakan kuma ya samar da tsaro gami da aminci tsakanin al'umma da junansu, a kuma sami haɓakar taimakekeniya da soyayya, da cigaba tsakanin al'ummar da take rayuwa a wuri dāya, a dalilin haka ne dabi'ar cika alkawari ta zamo wani kaso mai girma cikin kason imani, dalili ne cikin dalilan gaskiya da kyautatawa, ladabi ne mai

(۲)

girma da ake yi wa Ubangiji, dābi'a ce babba a cikin dābi'un Annabawa, tsari ne mai muhimmanci a cikin tsare- tsaren Musulunci.

Lallai addinin Musulunci ya umurci mabiyansa da su dinga yin ado da dābi'ar cika alƙawurran da suka kulla, da yarjeniyoyin da suka shiga har aka rattaba hannu a kansu, ya ƙarfafa wannan, ƙarfafawa irinta wajibci, Allah Maɗaukakin Sarki yana cewa: **((Ku cika alƙawurra; domin lallai tabbas za a tambaye ku akan alƙawurran da kuka ɗauka))**, haka ma Mai girma da ɗaukaka yana cewa: **((Ku cika alƙawurran Allah idan kun ɗauka, kada ku kuskura ku warware alƙawurran bayan kun riga kun ƙarfafa su, domin dai kun riga kun sanya Allah ya zamo maku lamuni, lallai Allah yana da cikakkiyar masaniya akan abin da kuke aikatawa))**; ma'anar wannan aya ita ce: dole ne ku cika dukan wani alƙawari da kuka ɗauka, wanda kuka wajabta wa kawunanku, shin wannan alƙawarin tsakaninku da Allah Maɗaukakin Sarki ne, ko kuma tsakaninku da mutane 'yan uwanku, kada ku kuskura ku warware alƙawurran da kuka ƙarfafa su da rantsuwa, har ta kai ga kun sanya Allah ya zamo shi ne lamuninku a cikin wannan alƙawarin, duk wanda ya kulla wani alƙawari, to dole ne ya mutunta wannan alƙawarin, duk wanda ya ɗauka wa wani alƙawari, tilas ya cika.

Haka ma Allah Maɗaukakin Sarki ya bayyana cewa lallai masu cika alƙawurran da suka ɗauka, da yarjeniyoyin da suka kulla su ne masoyansa, su ne masu gaskiya da tsoron

(۳)

Allah a cikin halittarsa, Allah mai girma yana cewa: ((**Tabbas kafirai sun shata wa Allah karya; domin duk wanda ya bayar da hakkin waninsa da yake akansa, ya biya a lokaci kamar yanda suka yi alkawari, ya kuma ji tsoron Allah, bai tauye ba, bai kuma yi taurin bāshi ba, lallai zai rabauta da soyayyar Allah; domin dai ya ji tsoronsa**)), haka ma mai girma da ɗaukaka yana cewa: ((**Da masu cika alkawari a rai da dukiya, da masu hakuri akan cutar da za ta fada wa rai ko dukiya, ko lokacin haɗuwa da abokan gaba a wurin yaƙi. Waɗanda suka haɗa waɗannan aƙidu da ayyuka na alhairi su ne waɗanda suka yi gaskiya cikin imaninsu, su ne waɗanda suka ji tsoron kafirci da kaskanci, suka kuma nesance su**)), haka ma Allah mai girma ya bayyana cewa su ne masu babban lada, da za su gaje aljannar ni'ima, a inda yake cewa: ((**Shi kuma duk wanda ya cika alkawarin da ya yi wa Allah -ta hanyar cika mubaya'arsa- to lallai Allah zai ba shi lada mai matuƙar girma**)), a wani wuri a cikin littafin Allah, mai girma da buwaya ya sake bayyana wannan lada mai girma da cewa: ((**Su ne kuma waɗanda suke kiyaye amanonin shari'a da na bayi, da kuma duk wani abu da suka ɗauka wa Allah alkawari, ko suka ɗauka wa mutane, ba sa ha'inci, ba kuma sa warware alkawari.. Su ne kuma waɗanda suke tsayawa tare da gaskiya a wajen shaidarsu, ba sa boye abin da suka sani.. Su ne kuma waɗanda suke**

(£)

kiyaye sallolinsu, suke yinsu kamar yadda suka kamata.. Masu wafannan kyawawan sifofi suna aljanna cikin karamcin Allah Madaukakin Sarki)).

Annabi (SallalLahu alaiHi wa sallam) ya girmama darajar cika alkawari, ya kuma yi gargadi akan warware alkawari, da rashin cika shi; saboda ha'inci da rashin cika alkawari dalilai na facin kasa da al'umma, suna kuma kai wa zuwa ga samar da rashin yarda a tsakanin mutane, kana kuma amana ta tozarta, (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Alamun munafuki guda uku ne: idan ya yi magana ya yi karya, idan ya yi alkawari ya saba, idan an amince masa ya yi ha'inci)**, haka ma (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Wajibi ne Musulmai su tsaya akan sharuɗɗan da suka sanya a tsakaninsu, sai dai idan sharuɗɗin ya haramta halal ne, ko kuma ya halatta haram).** Haka ma (SallalLahu alaiHi wa sallam) ya yi gargadi game da ukubar yaudara, inda yake cewa: **(Idan Allah ya tattara mutanen farko da na karshe a ranar alkiyama, ana daga wa kowane mayaudari tuta, sai a ce: wannan yaudarar wane ɗan wane kenan),** Imam Ibn Kasir (Allah ya kara masa rahama) ya ce: Hikimar da take cikin yin haka ita ce: ganin cewa ya yi yaudarar ne a boye, mutane ba su sani ba, amma a ranar alkiyama zai bayyana a fili inda kowa zai ga abin da ya aikata, wannan ne zai bayyana wa mutane

(e)

yaudara da ha'incin da aka dade ana aikata, Allah zai kunyata su a bainar jama'a.

A cikin alƙawurran da Shari'a mai girma ta ƙarfafa wajen bayar da umurnin a cika su, a kuma nesanci duk wani abu da zai sanya a warware su akwai: **"alƙawari ko yarjejeniyar aminci"**, ma'anar haka a zamance shi ne: izini, ko biza da ƙasa take bayarwa, wanda yake d'auke da bayar da izini ga wasu mutane na wata qasar ta daban na su shiga cikin ƙasarta, shin da niyyar yawon buɗe ido ne, ko ziyara, ko ma domin zama a ƙasar, daidai da yanda dangataka take tsakanin ƙasa da ƙasa, ko saboda yarjejeniyar ƙasa da ƙasa na yin mu'amala ta doflomasiyya da makamantansu, ko yarjeniyoyin da aka yi tsakanin ƙasashe biyu ta kowace irin hanya da aka amince da ita, wadda doka ta lamunta, wanda ake amfani da ita a ƙasar mai amsar baƙon, daidai da dokokinta na cikin gida, da zaran mutum ya sami izinin zama, ko biza ta shiga ƙasa, to kuwa zai zamo yana da haƙƙi da hurumi a cikin ƙasar, wannan alƙawari na aminci da ƙasar ta ba shi ya zamo wajibi akan d'aukacin 'yan ƙasa su kiyaye shi, da ma mazauna ƙasar, sam bai halatta a warware shi ba, ko a yi masa wani wala- wala, ko kuma a yi masa rikon - sakainar - kashi, sam hakan bai halatta ba a shari'ance, ko a dokance, duk wani d'an ƙasa da ya ga wani abu da yake

(٧)

barazana ga tsaron kasarsa, ko abin da ya saba wa doka da oda na kasar, to abin da zai iya kawai shi ne, ya sanar da hukumomin da abin ya shafa, domin a samu a hukunta mai yi, daidai da yanda doka da gindaya, domin babu wani mutum da yake da ikon hukunta shi akan abin da ya aikata, ko kuma a yi masa abin da ba daidai ba, in har aka yi haka, to abin sai ya zamo hauragiya da rashin tabbas da tsari.

Abin da kowa ya sani ne cewa, lallai cika alkawurra na amana da tsaro abu ne da yake wajibi a shari'ance, da dokance, kishin kasa da mutuntaka ma suna wajabta cika alkawurra, idan har addininmu mai girma ya daukaka darajar cika alkawarin aminci da tsaro akan kowane Musulmai, -musamman ma ganin cewa zimmar Musulmai a koda yausha daya ce, ma'ana: duk alkawarin da daya daga cikinsu ya dauka, to zai zama wajibi ne Musulmai su cika wannan alkawari, to ina kuma ga alkawarin da ya zamo yarjejeniya da shari'a gami da doka suka haɗu suka samar da shi, inda suka karfafa juna? Babu shakka irin wannan alkawari yana kan kowa da kowa, dole ne a cika shi, ba a warware shi, ko a tozarta shi ba, kai har yunkurin sauya shi ma bai halatta ba.

Lallai addinin Musulunci ya bai wa alkawurra da yarjeniyoyi kariya ta musamman, addini ne da bai san

(Y)

algushi, ko yaudara da cin amana ba, a tarihin Annabi (SallalLahu alaiHi wa sallam), da na sahabbansa (Allah ya kara yarda da su) kaf, babu inda suka taɓa hana wani aminci na tsaro akan kansa, babu kuma inda suka taɓa warware irin wannan alƙawari na aminci bayan sun bayar, Allah Maɗaukakin Sarki yana faɗa wa Annabinsa (SallalLahu alaiHi wa sallam) cewa: **((Idan ma kun ji tsoron ha'inci na warware yarjejeniya da kuka kulla daga wasu mutane, to ku sanar da su cewa kun fita daga cikin wannan yarjejeniyar kaman yanda kuka kulla, saboda lallai Allah ba ya son maha'inta masu warware alƙawurra))**, haka ma lokacin da akwai yarjejeniya tsakanin Sayyiduna Mu'awiyya Bn Abu Sufyan (Allah ya kara yarda da su) da Romawa, Mu'awiyya ya kuduri aniyar zuwa kusa da kasar Romawa, ta yanda da zaran ranar da ƙarshen wannan yarjejeniya za ta zo, shi kuma ya faɗa masu ba tare da sun sani ba, sai wani daga cikin sahabban Manzon Allah (SallalLahu alaiHi wa sallam) ya yi sauri ya riske shi yana cewa: Allahu akbar, Allahu akbar, a dai cika alƙawari, kada a yi yaudara, da aka duba a ga wane ne yake wannan maganar, sai aka ga Sayyiduna Amru Bn Abasat (Allah ya ƙara yarda da shi) ne, sai Mu'awiyya (Allah ya ƙara yarda da shi) ya aika aka kira shi, ya tambaye shi, sai ya ce: na ji Manzon Allah (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Wanda yake da**

(A)

wata yarjejeniya ta aminci da tsaro tsakaninsa da wasu mutane, kada ya tsananta, kada kuma ya warware ta har sai lokacinta ya kare, ko kuma ya sanar da su cewa ya dakatar da yarjejeniyar), sai Sayyiduna Mu'awiyya (Allah ya kara yarda da shi) ya dawo daga rakiyar shirinsa na farko, kai ma girman wannan addini namu na Musulunci yana kara bayyana a fili ne a cikin umurnin da Allah Madaukakin Sarki ya bai wa Annabinsa (Sallallahu alaiHi wa sallam), na ya mafwabtaci duk wanda ya nemi yin mafwabtaka da shi a cikin aminci, koda kuwa mushiriki ne shi, ya kuma ba shi kariya da tsaro, kai ma koda mayaki ne a filin daga, Allah Mai girma da buwaya yana cewa: ((Idan wani daga cikin mushirikai da Allah ya ba ku umurnin ku yake su ya nemi aminci daga wurinka domin ya saurari kiranka, to ka ba shi aminci saboda ya saurari maganar Allah, idan ya shiga Musulunci, to yana cikinku, idan kuma bai shiga ba, to ku isar da shi zuwa ga wurin da zai sami aminci da tsaro akan kansa, lallai wannan hukunci -na amintar da duk wanda ya nemi aminci saboda ya saurari maganar Allah- sakamakon yanda ya jahilci addinin Musulunci ne a farko, da kuma neman saninsa a hakikaninsa)).

Lallai Sayyiduna RasululLahi (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya riga ya dasa wannan nagartacciyar dabi'a da take tabbatar da tsaro da aminci ga daukacin bil'adama da

(9)

maganarsa, da kuma aikace, a inda Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) yake cewa: **(Babu batun imani ga mutumin da ba shi da amana, babu kuma batun addini ga wanda ba ya kiyaye yarjejeniya)**, haka ma (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Duk wanda ya kashe kafirin amana ba zai taba jin kamshin aljanna ba, kuma lallai ana jin kamshinta ne tun daga tazarar tafiyar shekaru arba'in)**, haka ma (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Musulmi na gaskiya shi ne: wanda mutane suka kubuta daga sharrin harshensa da hannunsa, mumini na gaskiya kuma shi ne: wanda mutane suka amince masa akan rayukansu da dukiyoyinsu).**

Lallai Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya buga babban misali na cika alkawari, har a tare da makiya, an ruwaito Sayyiduna Huzaifatul Yamaniy (Allah ya kara yarda da shi) yana yin bayani game da abin da ya hana shi zuwa yakin Badar, yana cewa: Ba wani abu ne ya hana ni zuwa yakin Badar ba, sai wata rana ni da mahafi na mun fito, sai kafiran Kuraishawa suka kama mu, sai suka ce: kuna son ku tafi wurin Muhammadu ko? Sai muka ce: ba wurinsa za mu ba, garin Madina kawai muke son zuwa, sai suka sanya muka rantse da Allah akan kawai Madina za mu tafi, ba za mu shiga cikin tawagarsa mu yi yaƙi ba, sai muka zo wurin Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam), muka ba shi labarin abin da ya gudana, sai

(10)

(Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(Ku tafi, za mu cika masu alkawarin da muka yi da su, mu kuma nemi taimakon Allah akansu).**

Saboda haka, muna kara tabbatar da cewa wajibi ne mu kiyaye alkawurra, da yarjeniyoyin da kasarmu da kulla tare da duk wanda ya shigo kasarmu, dole ne mu hada kai wajen bai wa jininsu, da mutuncinsu, da dukiyoyinsu, da sirrinsu kariya, haka ma wajibi ne mu yi masu kyakkyawan tarba, mu karrama su; domin mu nuna masu irin yanda muke son su fahimci girman addininmu, da zurfin cigabanmu, da kimar mutuntakarmu, abin da zai sanya su sami kyakkyawar sura game da addininmu, da kasarmu, da al'ummarmu, wannan shi ne halin al'ummomin da suka waye, suke kuma da cigaba..

**Wannan kenan, ina nema wa kai na da ku gafara daga Allah
Mafaukakin Sarki.**

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, Ina shaida wa babu abin bauta wa da gaskiya sai Allah shi kadai, ba shi da abokin tarayya. Ina shaida cewa lallai shugabanmu, kuma Annabinmu Muhammadu, bawan Allah ne, kuma Manzonsa. Ya Ubangiji ka yi masa salati da tsira, da albarka, shi da Alayensa da Sahabbansa da duk waɗanda suka bi tafarkinsu da kyautatawa har zuwa ranar sakamako.

(11)

Ya 'yan uwa Musulmai:

Lallai addinin Musulunci addini ne na adalci, da rangwame, da kuma kyautata rayuwar tare, shi Musulmi a koda yausha tsaro ne da aminci, salama ne da zaman lafiya suke sauka a duk inda ya tafi, shin a kasarsa ne, ko a wajen kasarsa, idan Musulmi ya tafi wata kasa, shin ta Musulmai ce, ko wadda ba ta Musulmai ba, to bazar da kasar ta ba shi -a matsayin yarjejeniyar aminci akan kansa- a gefe daya kuma tana nufin aminci ne daga gare shi zuwa ga mutanen kasar da ya tafi; hakan zai ba su aminci akan kawunansu, da dukiyoyinsu, hakan kuma yana nufin ya yi wa dokokin kasar biyayya sau da kafa, ya sauke duk wani abu da ya rataya a wuyansa cikin gaskiya da amana, haramun ne ya amshi dukiyoyinsu ba tare da hakki ba, haramun ne ya keta hurumin mutuncinsu, ko ya yaudare su ta kowace irin hanya, zai kiyaye wadannan ne domin ya zamo jakada na alhairi ga addininsa, da kasarsa, da cigaban kasarsa da tarihinsa, da zaran ya shiga wannan kasa, to alkawarin Allah Madaukakin Sarki ya hau wuyansa, dole ne kuma ya cika, gudun kada ya fada cikin wadanda Allah Madaukakin Sarki yake magana akan su da cewa: **((Su ne wadanda suke warware alkawarin da suka dauka wa Allah bayan sun riga sun karfafa shi da rantsuwa, suke kuma yanke abubuwan da Allah Madaukakin Sarki ya bayar da**

(۱۲)

umurnin a sadar, suke kuma yin barna a bayan kasa, wadannan kam la'anannu ne, kuma suna da mummunar makoma)), Imam as - Shafi'iy (Allah ya kara masa rahama) yana fadi a cikin littafin "Al- Ummu" cewa: Idan mutum ya shiga kasar da ba ta Musulmai ba a farkashin alkawarin aminci da suka ba shi, to sam bai halatta ya dauki komai daga cikin dukiyoyinsu ba, shin kafan ne ko mai yawa, koda kuwa suna cikin halin yaki da Musulmai; domin lallai idan har sun ba shi aminci, to su ma sun aminta daga gare shi, saboda kuma kasancewar babu abin da ya halatta ya yi a lokacin da yake cikin amincinsu sai abin da ya halatta ya aikata tare da dukiyoyin Musulmai.. Alhairin Allah ya kai zuwa ga wanda yake cewa:

"Shi fa cika alkawari tada ce ta mutane masu karamci, warware alkawari kuma tada ce ta mutanen banza.. Ni a wuri na babu wani abu da za a sanya shi cikin kyawawan dabi'u da ya wuce kiyaye soyayya da alkawurra.."

Ya Allah Ubangijinmu, ka shiryatar da mu zuwa ga kyawawan dabi'un da babu mai shiryatarwa zuwa gare su sai kai, ka kuma kiyaye mu daga barin munanan dabi'un da babu mai kiyayewa daga barinsu sai kai..